

Viết bài văn tả cảnh sinh hoạt

1 Định hướng

a) Tả cảnh sinh hoạt là miêu tả hoạt động của một hay nhiều người trong quá trình lao động, học tập hoặc tham gia các hoạt động văn hoá, thể thao, du lịch, lễ hội,... Ví dụ văn bản sau:

KEO VẬT(*)

Ông đồ⁽¹⁾ già người sờ tại, khăn chùng, áo dài ngồi cầm trịch⁽²⁾, giơ cao chiếc dù trắng son son gõ mạnh xuống mặt trống ba tiếng thật đanh, thật giòn tỏ ý nhận lời. Quắm Đen quay ra đứng giữa sỏi⁽³⁾. Ngay lúc ấy, ông Cản Ngũ cũng từ trên thềm cao bước xuống. Tiếng reo hò bốn phía tức thì nổi lên ầm ầm.

Ngay nhíp trống đầu, Quắm Đen đã lăn xả vào ông Cản Ngũ đánh ráo riết. Rõ ràng là anh muốn dùng cái sức lực đơng trai của mình lấn lướt ông ta và muốn hạ ông ta rất nhanh bằng những thế đánh thật lắt léo, hóc hiểm. Anh vòn tả, đánh hữu, dư trên, đánh dưới, thoát biến, thoát hoá khôn lường. Trái lại, ông Cản Ngũ thì xem ra có vẻ lờ mờ, chậm chạp; dường

như ông lúng túng trước những đòn đánh liên tiếp của Quắm Đen. Hai tay ông lúc nào cũng thấy dang rộng ra, để sát xuống mặt đất, xoay xoay chống đỡ. Keo vật xem chán ngắt. Cứ nghĩ tưởng Cản Ngũ thì phải thế nào chứ, đánh chác thế kia... “Chẹp!”. Chán quá. Ông Cản Ngũ bỗng bước hụt, mất đà chúi xuống. Quắm Đen đã như con cắt lượn qua hai cánh tay ông Cản Ngũ ôm lấy một bên chân ông, bốc lên.

Người xem bốn phía xung quanh reo hò ồ ồ cả lên. Thôi thế là ông Cản Ngũ ngã rồi, nhất định ngã rồi. Có khoẻ bằng voi thì cũng phải ngã.

Tiếng trống vật dồn lên, gấp rút, giục giã. Ông Cản Ngũ vẫn chưa ngã. Ông đứng như cây trổng giữa sỏi trước những cặp mắt kinh dị của người xem. Còn Quắm Đen

(*) Nhan đề do người biên soạn sách đặt.

(1) Ông đồ: chỉ các lực sĩ trong đấu vật (đồ: vạm vỡ, to khoẻ).

(2) Cầm trịch: chỉ người điều khiển, chỉ dẫn để trận đấu diễn ra đúng luật.

(3) Sỏi: khoảng đất được bố trí làm nơi đấu vật hoặc chơi gà.

thì đang loay hoay gò lưng lại, không sao bê nổi cái chân ông Cản Ngũ. Cái chân tựa như bằng cây cột sắt, chứ không phải là chân người nữa.

Ông Cản Ngũ vẫn đứng nghiêng mình nhìn Quắm Đen mồm hôi mồm kê nhễ nhại dưới chân. Lúc lâu, ông mới thò tay xuống nắm lấy khó Quắm Đen, nhắc bổng anh ta lên, coi nhẹ như ta giơ con ếch có buộc sợi rơm ngang bụng vậy.

Các đò⁽¹⁾ ngồi quanh sỏi đều lặng đi trước thần lực ghê gớm của ông Cản Ngũ. Thôi thế là Quắm Đen bại rồi. Keo vật bị đánh bại một cách nhục nhã, cay đắng quá chừng.

(Trích truyện *Ông Cản Ngũ* – KIM LÂN)

b) Từ văn bản *Keo vật*, có thể rút ra một số điểm cần chú ý khi viết bài văn tả cảnh sinh hoạt:

– Em định tả lại hoạt động gì? Tả hoạt động khác gì tả người (tả chân dung) và tả cảnh?

– Tả hoạt động phải tập trung miêu tả các hành động, trạng thái của nhân vật thể hiện bằng các động từ, tính từ. Liên hệ với các chi tiết miêu tả hành động, trạng thái của các nhân vật trong đoạn trích trên.

– Tả hoạt động cần nêu được các diễn biến của một hoạt động. Tham khảo các diễn biến của keo vật được miêu tả trong đoạn trích trên.

2 Thực hành

Bài tập: *Tả lại một trận bóng đá mà em đã chứng kiến.*

a) Chuẩn bị

Tìm hiểu yêu cầu tả lại trận bóng đá:

– Em có những hiểu biết gì về bóng đá?

– Nếu miêu tả lại trận bóng đá thì em chú ý những hoạt động nào? Các hoạt động, hành động của cầu thủ bóng đá thể hiện bằng những động từ, tính từ nào là phù hợp?

– Nếu tả lại một trận bóng đá thì em sẽ tả theo diễn biến như thế nào?

– Cảm xúc của em về trận bóng ấy ra sao?

b) Tìm ý và lập dàn ý

– Tìm ý: Dựa vào mục a) *Chuẩn bị* để đặt và trả lời một số câu hỏi như:

+ Trận bóng đá mà em định tả lại là trận bóng nào? Diễn ra ở đâu? Vào lúc nào?

+ Quang cảnh của sân bóng đá như thế nào (thời tiết, cảnh vật, sân cỏ, người xem,...)?

+ Trận bóng diễn ra thế nào (Mở đầu thế nào? Hoạt động của các cầu thủ và trọng tài ra sao? Có cầu thủ nào nổi trội? Nổi trội như thế nào? Kết quả trận đấu như thế nào?...)?

(1) Các đò: các đò vật.

+ Khán giả xem trận bóng ra sao?

– Lập dàn ý: Từ các ý tìm được, em hãy lập dàn ý theo ba phần của bài viết.

+ Mở bài: Giới thiệu chung về trận bóng đá mà em đã chứng kiến (Trận bóng ấy là của hai đội nào? Diễn ra ở đâu, khi nào?...).

+ Thân bài: Miêu tả chi tiết, chú ý các hoạt động và diễn biến của trận đấu; có thể miêu tả theo trật tự sau:

• Quang cảnh trận đấu.

• Diễn biến trận đấu: Miêu tả chi tiết hoạt động của các cầu thủ ở các vị trí khác nhau (hậu vệ, tiền vệ, trung phong, thủ môn,...); chú ý các hoạt động và các cầu thủ nổi bật; hoạt động của trọng tài và thái độ, tình cảm của người xem,...

• Kết quả trận đấu.

+ Kết bài: Cảm xúc và suy nghĩ của em về trận bóng đã xem.

c) Viết

Dựa vào dàn ý, viết bài văn tả lại trận bóng đá mà em đã chứng kiến.

d) Kiểm tra và chỉnh sửa

– Kiểm tra phát hiện lỗi của dàn ý bài viết tả lại một trận bóng đá; trao đổi nhận xét những gì đã đạt và những gì còn thiếu; từ đó biết hướng sửa chữa.

– Kiểm tra lại bài văn đã viết, phát hiện các lỗi và nêu hướng sửa chữa.